Ner 74. ROK 1842. PIĄTEK 1 KWIETNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Hugona B.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Zbigniew.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
6	27" 4' 975	+ 3° 6	2"' 32	Pł Zachodni średni	Pochmurno	
30 2	5, 604	+ 7, 3	1, 79	,, słaby	Pogoda z Chmurami	Deszcz
10	5, 647	+ 2, 6	2, 33	Zaden	Pogoda	

Wiadomości zagraniczne.

FRANCYA.

Paryż 21 *Marca.*

Ministerstwo miało zamiar odłożyć wniosek do prawa względem opłaty od cukru do przyszłych posiedzeń i objawiło swoje do tego powody. Wiadomość o zamierzonéj zwłoce zrządziła trudne do opisania wrażenie: wszystkie miasta handlowe, zwłaszcza portowe są w największém poruszeniu, zewsząd nadchodzą przedstawienia przeciw postanowieniu ministerstwa, niezmiernie zakłopoconego tak, że będzie zmuszoném zastosować się do życzeń powszechnych. Od czasu kwestyi wschodniéj nie było przedmiotu, któryby tak powszechne obudził zajęcie jak obecny, i może zrządzić jedyną w swoim rodzaju rewolucyą... cukrową! *Courier français* donosi że pan Cunin Gridaine postanowił podać się do dymissyi: jeżeliby przedmiot w mowie będący miał doznać zwłoki. P. Broglie od dwóch dni usiłuje z polecenia króla odwieść go od tego kroku, ale nadaremnie.

Paropływ z Afryki do Tulonu przybyły przywiózł list z Maskary z dnia 11 Marca treści następującéj: »Wyprawa pod rozkazami jenerał-majora Lamoricière największe odniosła rezultaty. Zabraliśmy pokoleniu Hachems ogromną moc bydła i 300 niewolników, między któremi są 2 blizcy krewni Abd-el-Kadera, który w towarzystwie Bena Thernis schronił się za marokańską granicę.. (Ileżto razy?) Pokolenie Hachems na własnych teraz polegając siłach musi się wkrótce poddać.«

W naszych politycznych salonach mówią wiele o pojedynku d. 19 Marca między deputowanym Lacrosse i panem Garnier de Cassagnac, głównym redaktorem dziennika *Globe* w Wersalu zaszłym, w skutek którego pierwszy ciężką odniósł ranę.

Giełda 21 *Marca.* Zawikłania, które kwestya cukrowa zrządziła, paraliżowały czynności giełdowe; kurs rent zniżył się cokolwiek.

ANGLIA.

Londyn 16 *Marca.*

Sir Robert Peel w swojéj mowie o planach finansowych gabinetu, uczynił uwagę, że rząd w niektórych ważnych artykułach handlu i konsumcyi, dla tego głównie nie projektuje na teraz zmiany pod względem cła, ponieważ zastał już układy prowadzące się względem traktatów handlowych z rozmaitemi państwami w których te artykuły i cła pobierane od nich są przedmiotem narad. Interessującém może być dowiedzieć się jak teraźniejszy pierwszy minister wyraził się w przedmiocie tych układów, które po największéj części pozostały mu od poprzedniego gabinetu: Ustęp ten jego mowy tak brzmi:

«Uczyniliśmy wszystko co było w naszéj mocy, dla prowadzenia daléj tych układów, i

rozpoczęliśmy nowe układy z innemi mocarstwami w tym samym przedmiocie. Obecnie znajduje się w robocie traktat handlowy między Anglią i Portugalią, który rozpoczęty został za czasów lorda Palmerston, i przekonany jestem, że ten traktat teraz już byłby ukończony, gdyby nie zaszły niedawno wypadki, które zakłóciły spokojność Portugalii. Zawiązaliśmy także komunikacye z Hiszpanią dla utworzenia traktatu handlowego, i gorliwie przedstawiamy Hiszpanii jak stósownem byłoby dla niéj rozszerzyć jéj internacyonalny handel. Na teraz nie mogę nic więcéj powiedzieć, prócz że nasze propozycye znalazły przychylne przyjęcie u rządu hiszpańskiego. Daléj rozpoczęliśmy układy z Sardynią i Neapolem, względem przyjęcia traktatów handlowych i negocyacye w tym przedmiocie prowadzone są z niektóremi stanami południowéj Ameryki. Daliśmy Francyi poznać nasze szczere życzenia, rozpoczęcia na nowo negocyacyi w celu zawarcia z nią traktatu handlowego, ponieważ tenże opiera się na zasadach, które uważamy za bardzo zbawienne, i ponieważ przez nie wzniosłyby się bardziéj jeszcze przyjazne związki między temi dwoma ludami. I ten traktat został przez lorda Palmerston prawie do końca doprowadzony i dobrze byłoby gdyby go był wtedy zupełnie ukończył. Mniemam że Francya równie jak Anglia, tak pod względem moralnym jak i handlowym wielkąby z niego korzyść odniosłą. (Słuchajcie! słuchajcie!) Interesem jest obu krajów aby handlowe ograniczenia zostały złagodzonemi, korzyść zyskana przez to dla jednego narodu wpływać będzie i na drugi i niedaje się obliczyć do jakiéj wysokości ten wspólny pożytek dojść może. W takich przedmiotach jednak potrzeba ściśle trzymać się prawdy, dla tego powinnością moją jest oświadczyć, że we względzie czasu kiedy nastąpi podpisanie tego traktatu ze strony Francyi, nie mogę nic powiedzieć. Spodziewam się tylko, że opinia publiczna wspierać będzie rząd przy téj sprawie. (Słuchajcie! słuchajcie!) W układach co do tego traktatu idzie o rozmaite teraz oclone artykuły, względem których skromnie radzę izbie aby na teraz nie przedsiębrała żadnych redukcyj. Tak naprzykład wino i wódka. Nie chcę roztrząsać kwestyi czy rozsądnem jest postępowanie, jakiego narodu zniżać cło wchodowe od niektórych artykułów, nie mając zapewnienia, że inne kraje zamierzają użyć takiéj saméj polityki, dodam jednak że przy redukcyi ceł wchodowych, powinniśmy uczynić co tylko można aby odpowiednie korzyści u innych krajów sobie wyjednać, i mniemam że nie byłoby mądrem, zmniejszyć nam widoki zadowalającego rezultatu naszych układów z obcemi narodami, przez bezzwłoczne zniżenie wysokości ceł od artykułów które stanowią zasadę negocyacyi. (Słuchajcie!) Dla tego nie projektuję redukcyi w cłach od wina i wódki ponieważ mam nadzieję że te cła będą mogły być złagodzonemi skoro odpowiednie zniesienie opłat od naszych wyborów, postanowionem zostanie przez obce narody, którym nasze redukcye mogą korzyść przynieść. Te same uwagi stosują się do rozmaitych rodzajów płodów ziemi, od których chętnie zniżyłbym cło. Rozmaite płody tego rodzaju są teraz przedmiotem układów z obcemi mocarstwami, i w tym względzie proponuje zachować teraźniejszą wysokość cła, dla ułatwienia układów w przedmiocie zniżenia ceł od wyrobów angielskich.«

Odpowiedź którą sir R. Peel jak wspomnieliśmy wczoraj, udzielił w izbie niższéj panu Shiel, w przedmiocie zachowania się gabinetu Anglii w kwestyi etykiety między Francyą i Hiszpanią, była jak mówiliśmy zupełnie zgodną z tą którą hr. Aberdeen udzielił w izbie wyższéj margrabiemu Clanricarde. Dodać jeszcze należy że pierwszy minister objawił swój żal z powodu że wyrażenia które użytemi były w izbie deputowanych francuzkich, są przedmiotem wyjaśnienia w parlamencie Anglii, i dodał, że wyrażenie pana Gonzales jeśli to co o niem mówią dzienniki madryckie, może mieć w tém swój powód, iż poseł angielski nie dotknął już kwestyi etykiety od chwili gdy rząd hiszpański formalnie się oświadczył; bo skoro rząd angielski otrzymał wiadomość o wykładzie jaki rząd hiszpański dawał jednemu artykułowi konstytucyi, przyznał mu zupełnie prawo roztrzygnienia téj kwestyi i wtedy ustało wszelkie wdawanie się rządu angielskiego. Sir R. Peel powtórzył także że rząd angielski nie dawno ponowił przedstawienie mocarstwom północnym a szczególniéj Austryi o potrzebie uznania istniejącego rządu hiszpańskiego, dla nadania mu siły i zachęcenia przez to ludności hiszpańskiéj do tych zatrudnień przemysłu i handlu, do których spokojny stan jest potrzebnym. Lord Palmerston nie mógł pominąć téj okoliczności bez oświadczenia że rząd hiszpański, gdyby był przystał na propozycye rządu angielskiego względem załatwienia kwestyi etykiety, roztrzygnienie to byłoby zupełnie zadowalającém.

Dzienniki podają już rozmaite zmiany w taryfie celnéj projektowane przez sir R. Peel, w porównawczéj tabelli która kilka stronnic zajmuje. Znajdują się między niemi niektóre ważne nawet dla obcych krajów. Na przykład

rogate bydło którego wprowadzanie dotychczas było zupełnie zabronione, ma być na dal wprowadzane za opłatą od wołu 40 złotych; od krowy 32 od cielęcia 20. Solona wieprzowina której wprowadzanie także zupełnie było zabronionem teraz opłacać będzie 16 zł. od 100 funtów.

Co się tycze szczegółów finansowego planu sir R. Peel, niektóre z nich ganione są częściowo nawet przez dzienniki które przychylne są interesowi torysowskiemu. Główny zarzut w którym nawet *Times* zgadza się z dziennikami liberalnemi jest przeciw podatkowi dochodowemu *(income-tax)*, uważanemu jako taki, i w którego miejscu jak to już radykalista pan Waklay oświadczył w izbie niższéj, wolanoby widzieć podatek od własności *(property-tax)* jeśli koniecznie potrzeba uciekać się do nadzwyczajnych środków.

Tylko *Morning Chronicle* oświadcza się w ogóle przeciw podatkowi od dochodów i od własności, nie dając jednak żadnego innego powodu prócz niechęci Anglików dla wszelkich stałych podatków. *Times* zarzuca przeciw podatkowi dochodowemu, iż takowy trudniejszym jest do sprawiedliwego rozdzielenia między kontrybuentami niż podatek od własności.

Morning Herald zgadza się na to dowodzenie, mniema że wysokość summy tego podatku i jaką sir Robert Peel podaje jest przesadzoną; przy tém proponuje aby podatek ten według stósownéj skali był rozłożonym, aby dochód 200 f. st. dla którego ważnem potrąceniem jest 9 f. st. nie zostawał równéj skali z dochodem 50,000 od którego odciągnięte 1,500 f. st. nie mogą być dla właściciela, znacznym uszczerbkiem; nie można jednak przy tém zapomnieć że rozmaite zmniejszenia w cłach korzystniejszemi będą dla osób mniejsze posiadających dochody niż dla bogatych kapitalistów; w ogóle jednak dziennik ten przychylnym jest dla planu ministeryalnego, i broni go szczególniéj przeciw tym dziennikom, które jak *Globe* czynią gabinetowi zarzut, że przy rozdzieleniu podatków najwięcéj starał się oszczędzać wielkich posiadaczy gruntowych i kapitalistów. Podług *Morning Chronicle* bowiem, te dwie klasy z całéj summy podatku, 3,771,000 f. str. płacić będą prawie dwie trzecie części to jest 2,246,000 f. st. reszta zaś, 1.525,000 przypada na kupców fabrykantów i urzędników. *Standard* zupełnie jest zadowolonym z planu ministeryalnego, który podług jego zdania nigdy niepowinien był być znoszonym. Nie można było wybrać, mówi ten dziennik między podatkiem majątkowym i teraźniejszym sposobem opodatkowania, ale między podatkiem majątkowym i jakim innym albo kilku innemi, jak na przykład podwyższeniem zbytecznem podatku od domów i okien albo od artykułów żywności. Że te ostatnie podatki chybiają swego celu, okazał niedobór 5 pct. którego pobieranie przez poprzedni gabinet było zarządzoném, a prócz tego podobne nie stałe podatki daleko są uciążliwszemi od stałych i w gruncie rzeczy są podatkami od majątku i dochodów.

Ale nie sam tylko podatek majątkowy dał powód do zarzutów przeciw planowi ministeryalnemu, lecz i zmiany w taryfie które są z nim połączone, chociaż ogół tego planu i przez kupców którzy są najbliżéj interessowanemi i przez dzienniki dobrze został przyjętym. Projekt na przykład względem opłaty od węgli kamiennych chociażby angielskiemi okrętami wywożonych, podług dzienników opozycyjnych miał obudzić nieukontentowanie w północnych okręgach Anglii, i jeden torysowski członek izby niższéj miał oświadczyć jeszcze dawniéj że przejdzie do opozycyi jeśliby gabinet naznaczył cło od wywozu węgli na okrętach angielskich. Powszechnie także niepodoba się to, że cło od cukru nie zostało zredukowanem. Zniżenie cła od drzewa okrętowego nie podoba się w Kanadzie i tak inne znowu punkta obudzają opozycyę stron interesowanych.

TURCYA.

Konstantynopol 23 Lutego.

W dniu 19 Lutego przybył tu parapływ angielski z Syryi, w dniu 21 przybył drugi tejże flagi i z tegoż miejsca. Oba miały przywieść nadzwyczajnie ważne depesze. Prywatne listy nie nadeszły. Wiadomości jakie rząd otrzymał z Syryi, zachowywane są w najgłębszéj tajemnicy. Ale ile można się było dowiedzieć od kapitana paropływu *Phoenix*, całe góry znowu stoją w ogniu, ale tym razem nie jest to wojna między druzami i maronitami, ale przeciw turkom. 1200 żołnierzy sułtańskich w Deir-el-Kamar zostało zupełnie pobitemi, a Omer pasza, nowy gubernator Libanu, zniknął i niewiadomo gdzie się udał, albo co się z nim stało. Egipscy i innych narodów emissaryusze swobodnie i gromadami mają przebiegać Syryę i podburzać lud więcéj niż kiedykolwiek przeciw rządowi tureckiemu. Z Jerozolimy miały także nadejść wiadomości. Przybyli tu oficerowie maryuarki angielskiéj mówią, że gubernator Jerozolimy niechce wcale przyznać nowego biskupa protestanckiego, że odmówił mu potrzebnéj dla jego bezpieczeństwa straży kawasów, i gdy biskup miał mowę pod gołem niebem,

turcy, katolicy, grecy i ormianie dopuścili się różnych obelg przeciw niemu.

Dopisek. Wszystkie przedsiebrane dotychczas zabiegi w celu dowiedzenia się prawdy, względem ponowionego powstania w Syryi, i zamknięcia Omer paszy, zdają się podawać w wątpliwość zeznania kapitana paropływu *Phoenix*; bo posłowie rossyjski, austryacki i francuzki, nieotrzymali żadnéj podobnéj wiadomości. Tylko poseł angielski zachowuje głębokie milczenie względem treści otrzymanych depeszy, i ani potwierdza ani zaprzecza pogłoskom. Jedno tylko co sę potwierdza, jest wypadek z biskupem protestanckim w Jerozolimie, dodają nawet, że życie jego było istotnie w niebezpieczeństwie. Słychać także, że jedna odosobniona wioska maronitów, licząca 1200 mieszkańców, na boku St. Jean d'Acre położona, została znowu napadniętą przez druzów, ale ten napad został odpartym. To jest wszystko czego mogliśmy się dwiedzieć.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 30 do dnia 31 Marca.

Grzybowski, Potocki Władysław ob., Kromky Henryk, Piotrowski Wiktoryn, Schwartz Franciszek, z Polski; — Demel Jan, Wilczyński Włodzimierz, Graubner Augusta, Sawicki Jozef ob., Splawska ob., Jastrzębski Jan ob., z Galicyi; — Leschko Wojciech, z Prus.

Wyjechali z Krakowa.

Karwicki Wincenty ob., Grchowski Dymitr, Królikowski Felix, Tapin Hipolit ob., Cwikliński Franciszek ob., Politalska Emilia ob., Jordan ob., do Polski; — Krzymiński Alexander, Kempiński Henryk, Dąbska ob., Kleszczyński Edward, do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe.

NOTARYUSZ PUBLICZNY

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do publicznéj wiadomości, iż w dniu 7 Kwietnia o godzinie 9 rano w domu pod L. 90 na Piasku w gminie VII miasta Krakowa odbywać się będzie licytacya różnych ruchomości, oraz książek po Gustawie Poh pozostałych; chęć licytowania mający z grubą srebrną *courrant* monetą przybyć raczą.

Kraków d. 30 Marca 1842 r.

(1r.) Sebastyan *Korytowski.*

Z mocy uchwały rady familijnéj nad małoletniemi po Adolfie Bieńkowskim przez Wysoki Trybunał I. Instancyi dnia 23 Marca 1842 r. zatwierdzonéj, odbędzie się w dniu 5 Kwietnia r. b. o godzinie 11 na końskim targu w Krakowie na Kleparzu sprzedaż przez publiczną licytacyą koni dwóch powozowych młodych i jednego wierzchowca.

Kraków d. 30 Marca 1842 r.

(1r.) A. *Matakiewicz* Not. Pub.

Doniesienie prywatne.